

lógiai feladatok, továbbá a központi rendelkezések kiadásával kapcsolatos feladatok összehangolt végzéséért felelős szervezetként működik.

Az MH GEOSZ kiemelt feladatként végzi a NATO szabványoknak megfelelő térképanyagok rendszerbeállítását, a térkép átalakítási program ellenőrzését és a földmérési és térképészeti törvény alapján ráháruló első fokú hatósági feladatok végrehajtását, valamint a készülő termékek állami átvételét.

Jelentős erőt fordít a szakkiképzési feladatokra, ezen belül az MH missziós feladatokra kijelölt állományának felkészítésére és megfelelő térképészeti és katonaföldrajzi termékekkel történő ellátására. A szolgálat számos feladatot lát el a béketámogató műveletekben, amely különböző szervezetek (NATO, EU, ENSZ, EBESZ, MFO) égisze alatt történik. A béketámogató műveletek geoinformációs hátterének biztosítása egyre fontosabbá vált. Célja a műveletekben részt vevő szervezetek részére feladataik tervezéséhez, végrehajtásához szükséges geoinformációs anyagok, adatok biztosítása. Jelenleg 6 térképész hajt végre ezzel kapcsolatos feladatokat Afganisztánban, Koszovóban és Libanonban.

A Szolgálat új összetételében a nemzetközi kapcsolatai is bővültek. Az eddigi viszonylatokon túl beépültek a rendszerbe a meteorológiai szakterület kétoldalú és NATO kapcsolatai is.



7. kép A Békepartnerségi Konferencia tanácskozása

Az MH Geoinformációs Szolgálat új, kibővült feladatkörében a kor szabta elvárásoknak kíván megfelelni.

A kilencven éves szervezet pályáját gondok, erőfeszítések és sikerek szegélyezik. A katonai térképészet sajátosságából adódóan a legtöbb eredmény belső fejlesztés, kísérlet vagy adaptáció révén jött létre. A sikerek mögött elkötelezett, szakmájukat hivatásként művelő katonák és polgári dolgozók állnak. Az ő szaktudásuk, szorgalmuk testesül meg a termékekben. A jubileumi megemlékezés őket köszönti.

Dr. Tremmel Ágoston
nyá. mérnök ezredes

RENDEZVÉNY

„Descriptio Transylvaniae”

Térképtörténeti és történeti földrajzi konferencia Kolozsváron

„Descriptio Transylvaniae” címmel Kolozsváron, a Babeş–Bolyai Tudományegyetem Földrajz Karán rendezték meg 2009. április 24–25-én azt a térképkiállítással egybekötött és a konferenciát követően a marosvásárhelyi „Teleki Téka” megtekintésére szervezett szakmai kirándulással kiegészülő térképtörténeti és történeti földrajzi konferenciát, amelynek számos magyarországi résztvevője közül többen előadást is tartottak.

A konferencia és a konferenciakiadvány

A feszes program igen jól szervezett, gördülékeny lebonyolítása, a szálláshelyek gondos megválasztása, a segítőkéz, minden probléma gyors megoldására felkészült rendező-hallgatók (*Csiki Boglárka, Demeter Ágota Dorottya, Groos Boróka és Jakab Éva*), mind-mind a pontos előkészítést mutatták, amelyben láthatóan a fősze-



Bartos-Elekes Zsombor főrendező, segítőivel
(Fotó: Gercsák Gábor)

rep Bartos-Elekes Zsomborra, az ELTE egykori hallgatójára, a Földrajz Kar adjunktusára jutott. Mellette támogatólag mindig jelen volt a konferenciát megnyitó Benedek József dékánhelyettes és Pál Zoltán oktató. A rendezés előkészítésében szerepet vállalt még Dănuț Petrea dékán és Imecs Zoltán oktató is.

Erdély egykori fő nemzetiségeit idéző magyar, német és román anyanyelvű, de angol nyelven kommunikáló előadógárda igazi nemzetközi rangra emelte az összejövetelt. A konferencia két napján összesen 21 előadás hangzott el, amelyből tizenhárom magyarországi előadók (ebből hatot az ELTE Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszékének oktatói) tartottak.

Az MTA Földrajztudományi Kutatóintézete (3), a Hadtörténeti Intézet és Múzeum (2), az ELTE Regionális Tudományi Tanszék (1), a Nav N Go Kft. (1) előadással járult hozzá magyarországi részről a konferencia sikeréhez. Az elhangzott előadások (szekciónként):



Benedek József dékánhelyettes előadását tartja
(Fotó: Faragó Imre)

Plenáris ülés

(elnök: BENEDEK József)

TÖRÖK Zsolt Győző: Johannes Honter: the Cosmography of a Transylvanian Humanist
Peter JORDAN: The Use of Geographical Names on Maps
Corin BRAGA: From the Aquatic to the Terrestrial Model of the Earth

1. szekció:

Transylvania Represented on Maps / Map Collections in Transylvania

(elnök: TÖRÖK Zsolt)

Măriuca RADU-TAMÁS Sándor: Transylvania in the Works of Sebastian Münster (1488–1552)
RÜSZ-FOGARASI Enikő: Early Modern Age Transylvania on Maps and their Annotations
PETELEI Klára: The Map Collection of the Teleki-Bolyai Library – A Terra Incognita
JANKÓ Annamária: Transylvania on the Maps of the First, Second and Third Military Surveys
Raularian RUSU: Disappeared Settlements in Banat on the Austrian Military Maps of the 18th Century

2. szekció:

Changes of the Landscapes / Changes of the Representations

(elnök: KOCSIS Károly)

SZALKAI Gábor: The Transylvanian Maps of Traffic Counts in the 19th Century
ZENTAI László: The Cartographic Relief Depiction of the Transylvanian Sheets of the 1:50 000 Scale Military Survey (1940–1944)
BENEDEK József-BARTOS-ELEKES Zsombor: Symbolic Spatial Usage in the Historic City Centre of Cluj-Napoca
José Jesús REYES NUÑEZ: The Perception of the World in Maps Made by Hungarian Children

3. szekció: The Language of the Maps / The Linguistic Maps

(elnök: Peter JORDAN)

KOCSIS Károly-TÁTRAI Patrik-ERŐSS Ágnes: History of the Hungarian Ethnic Mapping of Transylvania
TÁTRAI Patrik: Ethnic Mapping of Settlements in the Historic Sathmar County

ERŐSS Ágnes–TÁTRAI Patrik–KOC SIS Károly:
Mapping of Symbolic Occupation of Urban
Space – The Case of the Street-names in
Oradea

GERCSÁK Gábor: Pál Teleki in the Mosul Com-
mission

HEGEDŰS Ábel: „Atlas” of Transylvania from
1940

4. szekció:

Digital Tools in History of Cartography / History of Digital Cartography (elnök: ZENTAI László)

BARTOS-ELEKES Zsombor: The Projection and
the Accuracy of Honter’s Map of Transylvania

MÁRTON Mátyás: Kogutowicz’s Globes in the
Virtual Globes Museum, Budapest – The Ko-
lozsvár connection

KOVÁCS Béla: History of the GNSS – from GPS
to GALILEO

LUKÁCS Lilla–GUSZLEV Antal: Toponyms of
Transylvania in Navigation Systems

Az előadások anyaga *Csiki Boglárka* és *Bartos-
Elekes Zsombor* szerkesztésében CD-n és könyv
alakban is megjelent a Földrajzi Kar és a Chol-
nok János Földrajzi Társaság kiadásában. A mű
címe: *Descriptio Transylvaniae* (International
Conference on History of Cartography and Histo-
rical Geography); ISBN 978-973-88970-4-5

A konferencia megrendezését a *Szülőföld Alap*
is támogatta.

A térképkiállítás

A kiállításon igazi ritkaságokat láthattunk *Ta-
más Sándor* magángyűjtő értékes régi térképei-
ből, valamint a Földrajz Karon őrzött Cholnok-
gyűjtemény atlaszaiból, térképeiből. Ez utóbbiak
közül csupán példaként említjük a „monacói
térkép”, a *Carte Générale Bathymétrique des
Océans* (GEBCO) második kiadásának térkép-
szelvényét, vagy *Kogutowicz Manó* 1897-ben
kiadott 51 cm átmérőjű földgömbjének 1896-os
(próba?) nyomtatását, amelyek ismereteink szerint
más gyűjteményben sem Romániában, sem Ma-
gyarországon nem találhatók. Talán számunkra



A résztvevők egy csoportja a Teleki Tékában
Fotó: Faragó Imre

még értékesebb *Magyar László* Angola keleti
területeit ábrázoló, 1858-ban készített kéziratos
térképe, amely 1860-ban nyomtatásban is meg-
jelent.

Autóbuszos kirándulás az egykori Teleki Tékába

Külön élményt jelentett a marosvásárhelyi Tele-
ki–Bolyai Könyvtárba tett látogatás. Az 1802-ben
megnyílt Teleki Sámuel (1739–1822) alapította
közkönyvtár („könyvesház”), a Teleki Téka
40 000 kötetet őriz. A 20. század elején ebben
az épületben alakították ki a Bolyai Tudományos
Könyvtárat és a Bolyaiak emlékmúzeumát is.
A Bolyai Tudományos Könyvtár anyaga, amely
a református kollégium könyvtárát és gyűjtemé-
nyeit jelenti, a 80 000 nyomtatványt őrző tanári
könyvtárral együtt 1962-ben került a törzsállomá-
ny mellé. Ezzel és más könyvtártörredékekkel
együtt ma az állomány meghaladja a 140 000
kötetet. Az érdeklődők rendelkezésére a ma is
közkönyvtárként álló gyűjteményből, a beiratko-
zás után, olvasótermi használatra bárki bármely
művet kikérheti.

A rövid – így a zsúfolt program következtében
fárasztó – konferencia nagy élményt és végső so-
ron igazi kikapcsolódást is nyújtott a résztvevők-
nek, amihez az igazán kellemes, tavaszi időjárás
is hozzájárult. Köszönet a rendezőknek!

Dr. Márton Mátyás–dr. Gercsák Gábor